

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2025- 49905 van:

De heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Longcare, onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 26 maart 2025 een klaagschrift met een schorsingsverzoek, gedateerd op 25 maart 2025, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de separatie van 13 tot 16 maart 2025 en het daaropvolgende kamerprogramma, vanaf 16 maart 2025.

Klager heeft zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, hierna te noemen: 'PVP', vervangster voor PVP mevrouw XXXX, wegens haar afwezigheid.

De klachtencommissie ontving een verweerschrift van mevrouw XXXX, namens regiebehandelaar mevrouw XXXX, GZ-psycholoog, op 31 maart 2025.

Als bijlagen ontving de klachtencommissie het zorgplan, het 9.6 formulier, voortgangsrapportages, het separeerprogramma maart, kamerprogramma vanaf 16 maart en het kamerprogramma vanaf 24 maart.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 3 april 2025. Klager en PVP waren aanwezig. Verder waren aanwezig mevrouw XXXX, regiebehandelaar, mevrouw XXXX, jurist en mevrouw XXXX, strafrechtjurist en behandelrapporteur.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- het verblijf in de separeercel van donderdag 13 maart tot 16 maart 2025;
- het aansluitend opgelegde kamerprogramma vanaf 16 maart 2025.

3. De feiten

De Rechtbank Oost-Brabant heeft op 6 maart 2025 de terbeschikkingstelling met voorwaarden voor de duur van één jaar verlengd ten aanzien van klager. Klager verblijft op de afdeling Longcare, onderdeel van GGzE.

4. Standpunt van klager

Klager vraagt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Hij stelt zich op het standpunt dat de aanloop naar de maatregel separatie op 13 maart jongstleden relevant is voor de behandeling van zijn klacht. Dat de spanning is opgelopen op de afdeling, is met name te wijten aan het team op de afdeling en niet aan klager.

Klager stelt dat hij niet fysiek agressief is geweest, noch suïcidaal. Hij geeft toe dat hij wel een dreigende houding heeft laten zien en (fors) heeft gescholden en gedreigd. Maar hij zegt ook dat hij op enig moment die avond op zijn bed tv lag te kijken, toen acht 'bullebakken' binnenkwamen om hem naar de separeercel te brengen.

Klager was boos omdat hij moest wachten op medicatie. Hij vervolgt: 'ik vraag netjes mijn medicijnen en ik snap best dat ik soms moet wachten, maar ik hoor te vaak dat ik even moet wachten. Ik voel me niet gezien en gehoord, maar ik ben afhankelijk van deze mensen'. Als hem uitgelegd wordt wat de reden is voor het wachten, wil hij zeker wel even wachten op zijn medicatie. Op de betreffende avond was er echter geen reden om de wachten op de medicatie, de betreffende medewerker was louter aan het kletsen met een andere medewerkster. Vervolgens hoorde klager de oproep voor een gesprek niet vanwege harde muziek op zijn kamer. Daarna stond er plotseling een arts in zijn kamer. De arts informeerde wat klager wilde en hij gaf volgens eigen zeggen aan dat hij op zijn kamer wilde blijven. Klager benadrukte richting de arts dat hij niet van plan was om gekke dingen te doen, dat hij niet suïcidaal was en dat hij geen gevaar vormde voor anderen en evenmin voor zichzelf.

Toen ging hij op zijn bed liggen om tv te kijken en zakte de boosheid al, aldus klager. Klager begrijpt niet waarom dat hij op dat moment naar de separeercel moest. Hij voelde zich genegeerd. Ook is klager gefrustreerd omdat hij op deze afdeling geen stappen vooruit kan zetten naar een doel toe. Er ontbreekt een doel voor klager.

Voor wat betreft het kamerprogramma zegt klager dat hij na 3 dagen in de separeer 'gewoon weg wilde', terug naar zijn kamer. Hij wilde om die reden best instemmen met een 'vrijwillig' kamerprogramma, zoals verzocht werd aan hem bij de beëindiging van zijn tijd in de separeercel. De deur was open gedurende het kamerprogramma, melden moest via de intercom, vertelt klager. Met de inhoud van het kamerprogramma is klager het eens.

Naast het gegrond verklaren van zijn klacht verzoekt klager de klachtencommissie om een schadevergoeding aan hem toe te kennen wegens slecht slapen, met flashbacks van zijn tijd in de separeer. De stress op de afdeling is zo heftig voor hem dat hij zelfs een operatie heeft moeten ondergaan. Hij zegt zowel mentaal als fysiek aan het eind te zijn terwijl niets verandert aan zijn situatie en wil om deze redenen compensatie voor het leed dat hij heeft geleden.

5. Standpunt van verweerster

Volgens verweerster voldoet de gedwongen behandeling in de vorm van separatie aan de eisen die de wet stelt. Het benodigde formulier is uitgereikt, de maatregel is daarnaast subsidiair, doelmatig en proportioneel geweest. In de optiek van verweerster is het kamerprogramma vanaf 16 maart 2025 een onderdeel van de separatie, te weten een afgeschaalde separatie.

Minder ingrijpende middelen dan separatie waren op het moment van separatie niet toereikend doordat de dienstdoende arts de uitspraken van klager heeft geïnterpreteerd als suïcidale uitspraken. Het alternatief, te weten het strippen van de eigen kamer, zou een te grote inbreuk hebben gemaakt op de veilige omgeving van klager. In dat geval zouden allerlei zaken moeten worden verwijderd en weggehaald om de kamer veilig genoeg te maken. Er waren dus geen alternatieven.

Op de vraag of medicatie een alternatief had kunnen zijn, geeft verweerster aan dat klager geen medicatie wilde. Verweerster voert aan dat e.e.a. niet voldoende blijkt te zijn geweest om de spanning te laten zakken.

Verweerster vertelt verder dat op de ochtend van die 13e maart nog door de regiebehandelaar met klager is gesproken over perspectieven in zijn behandeling op de afdeling.

Over het kamerprogramma zegt verweerster dat dit volgde op het verblijf in de separeer en als een 'afschakeling' van die separeerperiode moet worden gezien. Ook het kamerprogramma voldoet dus aan de eisen die de wet daaraan stelt.

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

6. Bevoegdheid van de klachtencommissie

Op grond van artikel 10:3 onder h van de Wvrg kan klager over een beslissing over de uitvoering van verplichte of gedwongen zorg een klacht indienen bij de klachtencommissie. De klachtencommissie is bevoegd om de klacht van klager te beoordelen.

Ten aanzien van de klachten met betrekking tot het separeren en/of het opleggen van een kamerprogramma is de klachtencommissie bevoegd.

7. De beoordeling van de klachten

Verplichte zorg of behandeling is een ingrijpende inbreuk op het zelfbeschikkingsrecht en de lichamelijke integriteit van een patiënt. Om die reden dienen zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht te worden genomen alvorens te kunnen overgaan tot het verlenen van verplichte zorg, in casu de maatregel om te separeren van 13 tot 17 maart 2025 en het daaropvolgende kamerprogramma.

De grondslag voor het toepassen van de verplichte behandeling(en) die klager heeft ondergaan, is gelegen in de uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant d.d. 6 maart 2025, alsmede het daarop volgende 9.6-formulier.

Ten aanzien van de maatregel om te separeren, is het de klachtencommissie duidelijk geworden dat de maatregel *uiteindelijk* niet meer kon worden voorkomen. Op enig moment was het conflict tussen klager en het behandelteam dusdanig geëscaleerd, dat separatie noodzakelijk werd teneinde ernstig nadeel voor klager zelf (suïcide) of de teamleden (agressie) te voorkomen. Op het moment van escalatie was separatie doelmatig, veilig en proportioneel. Wel merkt de klachtencommissie op dat separatie wellicht voorkomen had kunnen worden, als gedurende de reeks van gebeurtenissen voorafgaande aan de separatie het team (op een andere manier) had ingegrepen om de situatie niet verder uit de hand te laten lopen.

Bijvoorbeeld op het punt waarop klager op zijn kamer op zijn bed lag tv te kijken of aanbood om via de nachtdienst medicatie op te halen / in te nemen. Het conflict tussen klager en het team ontstond immers omdat er op het gebruikelijke tijdstip geen tijd was om klager zijn medicatie aan te bieden. Daarbij neemt de klachtencommissie in ogenschouw dat verweerster desgevraagd aangaf dat klager niet eerder fysiek agressief is geweest op de afdeling. De opeenstapeling van handelingen, waarbij het team niet meer in staat was deëscalerend te werken, is in dit geval de reden geweest dat klager uiteindelijk gesepareerd diende te worden. Alles overwegende acht de klachtencommissie de klacht van klager met betrekking tot het klachtonderdeel separatie **ongegrond**.

Voor wat betreft de klacht over het kamerprogramma stelt de commissie vast dat er geen sprake kan zijn van 'afschaling' van de separatie, zoals door verweerster wordt betoogd. Verplichte behandeling in de vorm van een kamerprogramma is een wezenlijk andere vorm van zorg dan separatie en dient andere behandeldoelen. Het is de klachtencommissie niet gebleken dat klager vrijwillig heeft ingestemd met het kamerprogramma. Klager heeft ter zitting aangegeven dat hij simpelweg weg wilde uit separatie. Dat is alleszins begrijpelijk en daarom is er geen sprake geweest van een vrije keuze voor klager. Voor het inzetten van het kamerprogramma had derhalve een nieuw 9.6-formulier uitgereikt moeten worden aan klager, hetgeen niet is gebeurd. Ter zitting heeft klager nog wel benadrukt dat hij instemt de inhoud van het kamerprogramma. De klachtencommissie komt derhalve niet toe aan een beoordeling van de klacht op dit onderdeel aan de inhoudelijke/materiële vereisten die de WvGGZ aan verplichte behandeling stelt. Het klachtonderdeel met betrekking tot het kamerprogramma is derhalve formeel **gegrond**.

8. Schadevergoeding

Nu de klachtencommissie de klacht van klager gegrond verklaart met betrekking tot het kamerprogramma, kent zij een schadevergoeding toe aan klager ten laste van de instelling. Hierbij sluit de klachtencommissie aan bij de Oriëntatiepunten voor schadevergoeding in verplichte zorgzaken van de Rechtspraak. Op basis van deze oriëntatiepunten kan een schadevergoeding worden toegekend van € 15,- tot € 20,- per keer dat een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg c.q. behandeling niet op schrift is gesteld, in casu art. 9.6. WvGGZ. Om die reden acht de klachtencommissie een schadevergoeding van € 20,- door de instelling aan klager te voldoen gerechtvaardigd.

9. Beslissing

De klachtencommissie verklaart:

- de klacht van klager met betrekking tot het separeren **ONGEGROND**;
- de klacht van klager met betrekking tot het kamerprogramma **GEGROND**;
- kent aan klager een schadevergoeding toe van € 20,- ten laste van de instelling.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 24 april 2025 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXX en mevrouw XXXX, psychiater, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.